

Zákaz pyrotechniky v obci Malá Morava. Jak se vyhnout pokutám a co všechno platí?

Od 1. prosince 2025 platí v České republice novela zákona č. 344/2025 Sb., která zpřísňuje pravidla pro používání pyrotechniky. Nová pravidla mají za cíl chránit nejen zdraví lidí a zvířat, ale i místa, kde mohou být hlučné efekty problémem. Zákaz se týká i obce Malá Morava a jejích místních částí.

Co se změnilo?

Začal platit zákaz odpalování většiny pyrotechnických výrobků, včetně ohňostrojů, silných petard a jiných hlučných efektů, pokud se budete nacházet ve vzdálenosti 250 metrů od zdravotnických zařízení, domovů pro seniory, útulků, záchranných stanic, zoologických zahrad či hospodářství s chovem zvířat. To znamená, že v Malé Moravě, která má několik lokalit s chovem zvířat, bude použití pyrotechniky zakázáno prakticky na celém území obce.

Výjimku z tohoto zákazu mají pouze výrobky z kategorie F1 – tedy například prskavky, malé fontány a jiná pyrotechnika, která nevytváří hlasité zvuky ani výrazné záblesky. Pokud tedy plánujete oslavit příchod nového roku, je důležité vědět, že ohňostroje budou na většině území obce Malá Morava zakázány.

Jaké sankce hrozí?

Porušení nových pravidel může mít pro jednotlivce velmi nepříjemné následky. Fyzické osoby, které budou odpalovat zakázanou pyrotechniku v oblastech, kde to zákon nedovoluje, se dopustí přestupku. Za tento přestupek může být uložena pokuta až do výše 100 000 Kč, což je částka, která rozhodně nenechá nikoho chladným. Proto je důležité se včas informovat o přesných hranicích zakázaných zón a dodržovat nové předpisy.

Jak zjistit, kde je použití pyrotechniky zakázáno?

Ministerstvo zemědělství zveřejnilo interaktivní mapu, která jasně ukazuje, kde platí nová pravidla. Mapu najdete také na portálu, který je

k dispozici na následujícím odkazu:

<https://ohnostroje.pozemkov.cz/>

Pokud si chcete mapu prohlédnout na mobilu nebo si ji rychle stáhnout, máme pro vás pohodlnou možnost. Stačí, když použijete QR kód, který vás přímo přesměruje na stránku s mapou.

Co znamená tento krok pro obyvatele Malé Moravy?

Zpřísnění pravidel pro používání pyrotechniky v obci Malá Morava bude mít pozitivní dopad na životní prostředí, zdraví zvířat a také na kva-

litu života místních obyvatel. Stejně tak i zvířata jsou často vystavena silnému stresu z hluku a záblesků, což má na jejich pohodu negativní vliv.

Závěrem bych rád poděkoval všem obyvatelům Malé Moravy za jejich ochotu respektovat nová pravidla a přispět tak k lepšímu a klidnějšímu životnímu prostředí pro všechny. Budme ohleduplní k přírodě, našim čtyřnohým přátelům a také k těm, kteří si zaslouží klidné a bezpečné prostředí.

Antonín Marinov, starosta

Zemřel pan Karel Turoň

Dne 6. prosince 2025 nás navždy opustil pan Karel Turoň, muž, který po mnoho let zasvětil svůj život obci Malá Morava a jejímu rozvoji.

Už v roce 1981 se stal předsedou Místního národního výboru na Malé Moravě a byl i prvním porevolučním starostou, a to až do roku 2006, kdy odešel, jako jeden z nejdéle sloužících starostů v regionu, na zasloužilý odpočinek.

Byl nejen vynikajícím starostou a odborníkem, ale i člověkem, který svým přístu-

pem k životu získal respekt a srdce všech, kdo ho znali. Byl klidný, přátelský, ochotný naslouchat a jeho přítomnost byla vždy zárukou pohody, podpory a přátelství.

Karel Turoň pro nás nebude jenom jménem v historii obce, ale skutečným člověkem, který se stal součástí našich životů, a jehož odkaz bude s námi žít ještě dlouho poté, co nás opustil.

Čest jeho památce
S úctou

Antonín Marinov, starosta obce

Od 14. prosince 2025 platí nový jízdní řád

Dne 14. prosince došlo k další pravidelné změně jízdních řádů jak na železnici, tak i u autobusových spojů. Přinášíme vám informaci o těch nejpodstatnějších změnách.

Nový spoj do Podlesí

Linka 228 Hanušovice - Malá Morava pojedje nově do zastávky Malá Morava, Podlesí radnice. Z jízdního řádu: Hanušovice, žel. st. 18:06, Hanušovice, škola 18:07, Hanušovice, Potraviny 18:08, Malá Morava, Podlesí, radnice 18:25.

Linka 228 Hanušovice - Malá Morava

Spoj 8 - pojedje o 10 minut později. Malá Morava, pošta 18:40, Hanušovice, Potraviny 18:58, zastávka Hanušovice, škola - obsluhována obousměrně (tzn. nově i ve směru do Malé Moravy, pro všechny linky do Malé Moravy a na Králíky, Šumperk - Malá Morava - Sklené, Hanušovice - Malá Morava - Králíky, Hanušovice - Malá Morava a Králíky - Hanušovice.

Trať 024 Ústí nad Orlicí - Hanušovice
Prodloužena IDSOK zóna do Lichkova.
V úseku Lichkov - Dolní Lipka budou vlaky nově integrovány do IDSOK.

Nový autobus z Králík do Prahy - Teplíc.

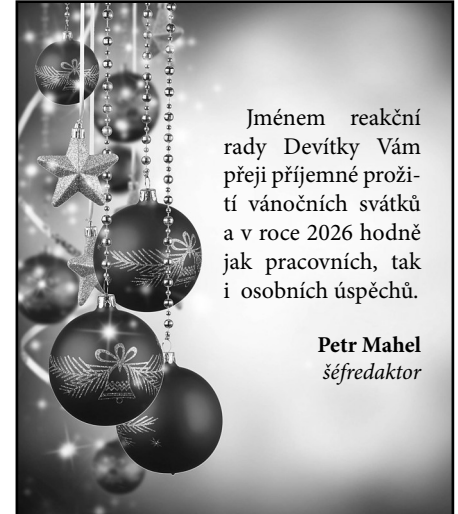
Když pojedje linkou 227 spoj Hanušovice, žst. st. 10:14, Malá Morava, pošta 11:14, Králíky, aut. st. příjezd 11:40, můžete přestoupit na novou linku 580924 Teplice - Havířov, z Králík odjezd směr Teplice v 11:55.

Víte, že když chcete jet z Malé Moravy, pošta linkou 227/9, můžete si zakoupit do Hanušovic jízdenku na zóny IDSOK 9 + 7, a potom při nástupu do autobusu linky 700951 se jen prokázat platnou jízdenkou? Tím ušetříte, než kupovat dva jízdní systémy. IREDO zdražilo o 19 procent!

IREDO zdražuje o 19 procent cenu jízdného
Od 15. prosince zdražuje jízdné IREDO až

o 19 procent. Na kolik vás vyjde jízdenka?
Hanušovice - Králík 44 Kč
Hanušovice - Malá Morava 30 Kč
Malá Morava - Králíky 34 Kč
Malá Morava - Velká Morava 34 Kč

Sestavil podle zdroje IREDO
Petr Mahel

Jménem reakční rady Devítky Vám přeji příjemné prožití vánočních svátků a v roce 2026 hodně jak pracovních, tak i osobních úspěchů.

Petr Mahel
šéfredaktor

nová
zelená
úsporám
light

**JAK POSTUPOVAT?
OBRAŤTE SE NA
OFICIÁLNÍ DOTAČNÍ
PORADENSKÉ MÍSTO
MAS HORNÍ POMORAVÍ!**

Hlavní 137, 788 33 Hanušovice
Tel.: 724 217 932
✉ buricova@hornipomoravi.eu

**NEJVÝHODNĚJŠÍ
DOTACE NZÚ LIGHT
JEN DO KONCE ROKU
2025!**

Chystáte se zateplit dům, vyměnit okna nebo kotel, či provést jinou úspornou rekonstrukci? Využijte ještě letos nejvýhodnější podporu v programu Nová zelená úsporám Light!

- ✓ Bezplatná konzultace
- ✓ Podání žádosti zdarma pro nízkopříjmové domácnosti
- ✓ Individuální pomoc od MAS Horní Pomoraví

⚠ Důležité upozornění:

Dotace budou pokračovat i po roce 2025, ale za méně výhodných podmínek. Proto neodkládejte svou žádost!

www.hornipomoravi.eu
www.novazelenausporam.cz

Třídme i po Vánocích

Nastává čas Vánoc. Své nejbližší chceme obdarovat, i my dostaneme pěkně zabalené dárky, ani na potravinách nebudeme šetřit. Vánoce jsou prostě svátky štědrosti a hojnosti.

Nastane ale každoroční problém co s odpady. Můžeme vše buď vyhodit do popelnice, nebo to vytřídit, což dá práci, ale finančně se to vyplatí na poplatcích. Vytříděním odpadu lze ušetřit až 75 procent (poplatek je mezi 300 Kč do 1 200 Kč). Záleží na každém z nás, kolik chceme ušetřit, jak lépe využít svoje peníze, nebo je prostě vysypat na skládku. A to nejen svoje, ale i obecní.

Obec doplácela za rok 2024 na každého občana 492 Kč. Celkové náklady na každého jsou 1 692 Kč. Čím budeme efektivněji třídit odpady, tím ušetříme nejen svoje, ale i obecní peníze.

Petr Mahel

Vánoční mše
ve Vojtiškově
se bude konat
25. 12. v 15:00 hod.
ve zdejší kostele
Narození Panny Marie.

Slavnostně jsme rozsvítili vánoční strom

V pátek 28. listopadu se před obecním úřadem ve Vysokém Potoku uskutečnilo tradiční rozsvícení vánočního stromu. Společně s dětmi jsme tak zahájili období adventu a připomněli si kouzlo přicházejících Vánoc.

Nechyběla ani pohádka naživo – děti přišel pozdravit Mikuláš, anděl, čert a dokonce i zlobivý Grinch. Ten se sice tvářil, že má s Vánoci jiné plány, ale jak se ukázalo, všechny naše děti byly

celý rok hodné, a tak se neměly čeho bát.

Atmosféru provázely úsměvy, očekávání i radost z blížících se svátečních dnů. Vánoční strom

tak opět září a připomíná, že se nejkrásnější čas roku opravdu blíží.

Obec Malá Morava

Participativní rozpočet v Malé Moravě má své vítěze

Veřejné hlasování v prvním ročníku participativního rozpočtu je u konce a už je jasné, které projekty budou v příštím roce zrealizovány. Občané Malé Moravy dali svými hlasy jasně najevo, co je pro ně důležité, a vybrali tři konkrétní záměry, které mají přispět ke zlepšení veřejného prostoru a podpoře komunitního života v obci.

Obec letos vůbec poprvé vyčlenila část rozpočtu na projekty navržené a vybrané veřejností. Smyslem iniciativy je dát lidem možnost ovlivnit, co se v jejich okolí mění a co považují za užitečné. O projektech tak nerozhodovali zastupitelé, ale přímo obyvatelé, kteří v hlasování určili následující vítěze:

1. Veřejné ohniště Vojtiškov – s rozpočtem 90 000 Kč.

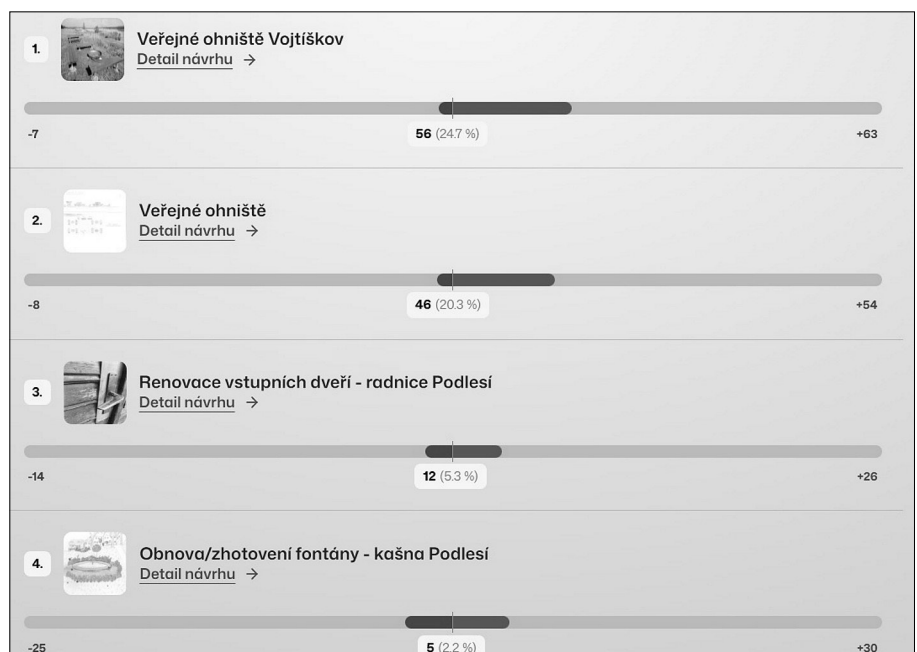
2. Ohniště Podlesí – s rozpočtem 100 000 Kč.

3. Renovace vstupních dveří radnice Podlesí – s rozpočtem 90 700 Kč.

Všechny tři záměry by měly být zrealizovány v průběhu roku 2026. Děkujeme všem, kteří se do hlasování zapojili, a připomínáme, že právě váš hlas mohl ovlivnit to, co se bude v obci skutečně realizovat.

Vedle výsledků hlasování je však důležitý i samotný princip participace. Pilotní ročník ukázal, že lidé mají zájem spolurozhodovat, a zároveň potvrdil, že i malé obce mohou moderním způsobem zapojovat veřejnost do rozhodování o budoucím rozvoji.

Antonín Marinov, starosta

Letošní vyřezávání dýní na Malé Moravě

V sobotu 25. října 2025 se v místní knihovně na Malé Moravě konalo tradiční podzimní setkání věnované oblíbené aktivitě – vyřezávání dýní.

O akci byl velký zájem, dorazilo mnoho místních obyvatel i chatařů, kteří si tuto podzimní atmosféru nenechali ujít. Děti si s nadšením

vydlabávaly své dýně, někteří s menší dopomocí rodičů nebo organizátorů akce. Všichni přítomní dbali na bezpečnost při práci s nástroji, a tak se akce obešla bez jediného zranění.

Kromě tvoření bylo pro účastníky připraveno také malé občerstvení, na kterém si mohli pochutnat. Pro nejmenší byla připravena i tvořivá dílnička s omalovánkami, díky které si děti mohly odnést domů nejen vyřezanou dýni, ale i vlast-

noručně vybarvený obrázek. Celá akce proběhla v příjemné a přátelské atmosféře a z knihovny se na chvíli stalo místo plné smíchu, tvořivosti a podzimní pohody. Organizátoři děkují všem účastníkům za hojnou účast a těší se na setkání při dalších akcích knihovny.

K. Pavlínová
K. Venusová
K. Morongová

Naši jubilanti

V listopadu oslavila 70 let
paní **Jarmila ŠIKOVÁ.**

V prosinci slaví 91 let
pan **Zoltán ŠÁRO,**
65 let slaví

pan **Walter KÖHLER**
a pan **Tomáš MICHONĚK.**

Všem našim jubilantům
Srdečně blahopřejeme.

Obec vydává stolní kalendář na rok 2026. Domácnosti jej najdou ve svých poštovních schránkách

Obec Malá Morava pro své občany i letos připravila milé překvapení. Na rok 2026 vznikl nový stolní kalendář s fotografiemi, které zachycují krásu a atmosféru naší obce i jejích částí. Každá domácnost jej během prosince obdrží zdarma přímo do poštovní schránky.

Kalendář je vytvořený z fotografií místních autorů a díky tomu nese osobitou podobu i autentický pohled na Malou Moravu. Snímky přibližují známá místa během všech ročních období a připomínají, jak pestrá a malebná naše obec umí být.

Velké poděkování proto patří autorům fotografií: Janě Kavrentziové, Romanu Köhlerovi, Petru Kozákovi, Robertu Složilovi, Sabině Šušman, Antonínu Marinovi a Regíně Kouřilové.

Věříme, že se kalendář stane nejen praktickým pomocníkem do nového roku, ale také příjemnou připomínkou našeho domova a míst, která máme rádi.

Obec Malá Morava

Milí spoluobčané,

Vánoce jsou tady a s nimi přichází čas klidu, rodinných setkání a zamyšlení nad uplynulým rokem. Rád bych vám všem popřál, abyste si užili svátky plné pohody, radosti a lásky, obklopeni těmi, které máte rádi. Ať vás nový rok 2026 přivítá s otevřenou náručí, přinese nové příležitosti, zdraví a štěstí.

Chtěl bych vám také poděkovat za to, že se zapojujete do veřejného života, že vám záleží na naší obci, a že se společně podporujeme. Malá Morava je krásná právě díky vám – díky vaší ochotě pomáhat, sdílet a vytvářet tady lepší místo pro život.

Přeji vám do nového roku hodně radosti, pohody, nových zážitků a hlavně zdraví. Ať se vám daří nejen v práci, ale i v osobním životě. Těším se na další společné chvíle v roce 2026.

Antonín Marinov, starosta obce

Provozní doba Obecního úřadu Malá Morava

**V období vánočních svátků bude provozní doba
Obecního úřadu Malá Morava**

pro veřejnost upravena následovně:

Pondělí 22. prosince – otevřeno do 17:00 hod.

Úterý 23. prosince – úřad uzavřen

Pondělí 29. prosince – otevřeno do 17:00 hod.

Úterý 30. prosince – otevřeno do 12:00 hod.

Středa 31. prosince – úřad uzavřen

Čtvrtek 1. ledna – státní svátek

Pátek 2. ledna – úřad uzavřen

Pondělí 5. ledna – obnovena běžná provozní doba

**Děkujeme za pochopení
a přejeme vám krásné a klidné vánoční svátky!**

Krajinou Malé Moravy

2026

Obec Malá Morava

Svatý Martin dorazil do školky na bílém koni

V úterý 11. listopadu 2025 zažily děti v Materské škole v Malé Moravě nezapomenutelné dopoledne. Do školky totiž přijel samotný Svatý Martin – a jak se sluší a patří, dorazil na krásném koni.

Děti s úžasem pozorovaly, jak jezdec v krásném plášti přijel na školní zahradu. Společně si povídaly o legendě o Svatém Martinovi, o pomoci lidem a o tom, proč se říká, že „Martin přijíždí na bílém koni“. Celou atmosféru doplnily také zimní básničky a krátké písničky, které si děti samy připravily.

Po setkání si mohly děti koníka pohladit, podívat se zblízka a někteří odvážlivci se na něm dokonce svezli. Akce přinesla krásnou kombinaci tradic, radosti a nadšení – a hlavně úsměvy všech malých účastníků.

Školka tak důstojně přivítala svátek Svatého Martina a připomněla si tradici, která k listopadu neodmyslitelně patří.

A děkujeme Svatému Martinovi.

Anna Hošková

DOVOLUJEME SI VÁS POZVAT NA

ZPÍVÁNÍ VÁNOČNÍCH KOLED

za doprovodu

Michaely Scheibalové (Málkové)

📍 KAPLE PANNY MARIE RŮŽENCOVÉ
VE VYSOKÉM POTOKU

📅 24. PROSINCE 2025
OD 21:00 HODIN

Přijďte si společně zaspívat
a prožít krásnou vánoční
atmosféru.

TĚŠÍME SE NA VÁS!

Co dělat, když vám vzplane vánoční stromeček?

Lepší vyhořet než se dvakrát stěhovat. Otřepaná fráze, kterou ale určitě nepotvrdí nikdo, kdo někdy požár doopravdy zažil. A protože nastává období, kdy české domácnosti zapalují svíčky víc než kdy jindy, podívali jsme se s hasiči na to, co dělat, když vám zahoří víc než jen plamen svíčky na adventním věnci.

Vánoce – čas požárů

Svíčky v oknech, na adventním věnci anebo na vánočním stromku – riziko, které většina lidí stále podceňuje. Počty požárů v domácnostech způsobených hořící svíčkou v prosinci a lednu každoročně rostou. Za loňský rok hasiči zaznamenali celkem 103 případů požárů od zapálené svíčky, z toho 36 za měsíc prosince a 15 za měsíc leden. V ostatních měsících roku se počet takovýchto případů běžně pohybuje od 1 do 10 měsíčně.

„Naštěstí už se ale řada lidí poučila a vánoční stromky se svíčkami nebo prskavkami se v domácnostech objevují stále méně,“ uvádí kpt. Ing. Mgr. Jiří Fröhlich, mluvčí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, a dodává, „Je potřeba zdůraznit, že u zapálené svíčky se stále jedná o otevřený oheň a je třeba s ním takto zacházet. Na vrcholu plamene svíčky teplota přesahuje 800 °C a ještě ve vzdálenosti 8–10 cm od plamene svíčky může teplota dosáhnout až 200 °C, což stačí k zapálení papíru, plastů nebo textilií, které jsou v bezprostřední blízkosti.“

Bezpečnost nade vše

Pokud zapalujete svíčku, vždy byste pod ní měli mít stabilní nebohlovou podložku. I adventní věnec je dobré umístit na talíř nebo skleněný táč. V případě, že dáváte svíčku na okenní parapet, vždy zkontrolujte, zda je v dostatečné vzdálenosti od květin, výzdoby, a především záclon a závěsů. Svíčky na

vánoční stromek raději vůbec nedávejte. Stromek pokrytý vánočními ozdobami, který je navíc po pár dnech v domácnosti značně vysušený, dokáže podle hasičů shořet během pár minut.

Hořící svíčku nenechávejte nikdy bez dozoru – být v malém, stále se jedná o otevřený oheň a je třeba k němu přistupovat opatrně a s respektem. Pečlivě zhasíňte svíčku před spaním, stejně tak když opouštíte domov. Pokud je to možné, použijte k dekoraci elektrické svíčky, opatrní buďte také při manipulaci s prskavkami.

Kromě bezpečnosti myslte na pojištění

Bezpečnostní pravidla jsou základ, každý ale víme, že ne vždy je v lidských silách uhlídat vše. Nejen pro případ požárů byste tedy měli myslet dopředu a mít tyto krizové situace ošetřené pomocí pojištění. Platit škody sousedům nebo majiteli, v případě, že nebydlíte ve vlastním, může být nejen stresující, ale i drahá záležitost.

Pokud jste v pozici nájemníka, určitě byste měli mít pojištění domácnosti. To se vztahuje na vybavení bytu, které si do něj přinesete – tedy například nábytek, elektrospotřebiče či oblečení – a v případě vyhoření bytu vám pomůže pokrýt náklady spojené s poškozeným vybavením. Pokud ovšem využíváte původní vybavení, vaše pojistka se na jeho poškození nevztahuje a majitel bytu by měl mít pojištění vlastní. „Pro případy nehod doporučujeme nájemníkům sjednat také pojištění odpovědnosti, které pokryje úhradu škody tehdy, kdy jejich vinou přijdou k újmě také sousedi. Hodí se tedy právě pro události jako vyhoření či vytopení bytu,“ upozorňuje Lucie Starovičová a dodává: „Ideální je obě pojištění zkombinovat a mít tak pojistku, která pomůže uhradit jak škody na vlastním vybavení bytu,

tak ty u sousedů. Předejete tak nepříjemným sporům, do kterých se můžete dostat ve chvíli, kdy nikdo z dotčených stran nemá uzavřené ani pojištění domácnosti, ani odpovědnosti.“

V případě požáru vám zprávu pro pojišťovnu sepiší hasiči. A to i tehdy, když se vám podaří oheň zlikvidovat vlastními silami. Proto je potřeba je i v takovém případě informovat a událost s nimi sepsat. Do příjezdu vyšetřovatele požárů nic neuklízíte a ponechejte místo požáru tak, jak jste jej objevili, nebo zůstalo po uhašení.

Jak postupovat v případě požáru způsobeného svíčkou

1. Pokud jde o oheň malého rozsahu (např. vám chytl adventní věnec), můžete se jej pokusit hasit vlastními prostředky – voda, hasičí přístroj.

2. V případě, že sami požár nezvládnete, rychle opusťte zasažený prostor – pamatujte, že vaše zdraví je přednější než majetek. S sebou si vezměte jen to nejdůležitější (doklady, peníze či léky). Pokud je to možné, vypněte přívod elektřiny a plynu.

3. Volejte linku 150 nebo 112. Čím dříve hasiče informujete, tím dříve mohou zasáhnout. Upozorněte i sousedy hlasitým voláním „HOŘÍ!“

4. Při odchodu zavřete dveře – zabráníte rychlému šíření požáru. Pokud kvůli ohni nemůžete na chodbu, zavřete se v místnosti, kde dosud nehoří, a utěsněte dveře před kouřem (např. mokřým ručníkem). Pokud není riziko vniknutí kouře do bytu, otevřete okno a dejte znamení zasahujícím hasičům (např. ručníkem nebo prostěradlem vyvěšeným z okna).

5. I když se vám podaří požár vlastními silami uhasit, ohlaste jej hasičům. Ti vám sepiší odborné vyjádření a zprávu na pojišťovnu.

Vánoční desatero

Hasiči radí, jak se vyvarovat požáru o svátcích

Svíčky nikdy nenechávejte hořet bez dozoru. Pečlivě volte místo, kam zapálenou svíčku postavíte.

S prskavkami zacházejte vždy opatrně. Jde o otevřený oheň, nepodceňujte jej.

Elektrické svíčky nakupujte a používejte vždy jen s certifikací. Vyhýbejte se použití nekvalitních výrobků.

Pokud odcházíte nebo jdete spát, hořící svíčky vždy uhasťte. Pro jistotu vypněte ze zásuvky i elektrické osvětlení a nabíječky.

Dodržujte bezpečnou vzdálenost otevřeného ohně od hořlavých předmětů.

Zábavní pyrotechniku kupujte pouze certifikovanou. Skladujte ji tak, aby nemohlo dojít k její iniciaci.

Pyrotechniku odpalujte podle návodu na použití, zásadně venku na volném prostranství.

Dětem a osobám pod vlivem alkoholu nebo psychotropních látek pyrotechniku do rukou vůbec nepatří.

Nesbírejte a rozhodně se nepokoušejte znovu odpálit pyrotechniku, která již jednou selhala.

Balónky štěstí nikdy nepouštějte v obytných zónách, za větrného počasí a ani v blízkosti skladů sena, slámy, hořlavín nebo výbušnin.

Více informací najdete na www.olk.hzscr.cz

HASIČSKÝ
ZÁCHRANNÝ SBOR
OLOMOUCKÉHO
KRAJE

Pralinky bych dnes dětem nedala

Vánoce jsou časem, kdy se na stolech začínou objevovat různé sladkosti. A za dob Československa byly k máni i takové cukrovinky, které byly pro děti nevhodné. Vzpomínám, že se v regálech prodejen objevovaly bonbony s likérovou náplní a rumové pralinky. Nakupovaly se kolekce a bonboniéry s vaječným koňakem a s griotkou. A jedli jsme to všichni. Dnes by to nikdo dítěti nedal.

Jestli to byl tenkrát skutečný alkohol, to opravdu nevím. Jedno však vím jistě: pralinky jsme s bráhou konzumovali dost často. My starší děti jsme se na ně už těšili.

À propos, pralinky...

Ty mi v obchodě padly do oka i v současnosti, a tak jsem jednu neodolala a koupila je. A ochutnala. Víte, jak to dopadlo? Skončily v koši. Něco tak odporného jsem už dlouho nejedla. Netuším, jaký obsah do nich výrobce dává dnes, ale tenkrát před čtyřiceti lety to byla náramná pochoutka. Že by se mi tak výrazně změnila chuťové pohárky? Anebo je v pralinkách něco jiného než kdysi! Nemohu to ani kritizovat, protože jsem bonbony vyhodila i s krabičkou, aniž bych si přečetla složení. Zůstala ve mně jen taková pachut' a jistota, že tohle už nikdy! A přitom jsem na sladkosti jak dělana...

Vánoční pečení kdysi

Sladkosti s alkoholem nebyly pouze v prodejních. Jakmile se doma začalo péct vánoční cukroví, objevily se lahve s rumem, ořechovici a vaječným koňakem. Rum do těsta, to ostatní do náplní. Chuť ořechového krému mnohem víc vynikne, když se podpoří kapkou likéru stejné příchutě. A vaječný koňak či rum do vosích úlků i do nepečeného cukroví. A byla to pochoutka. Myslím, že to děti jedly rok co rok. Tenkrát se žádné nutriční debaty nevedly. A že by mi zrovna tohle nějak ublížilo... No, nevím, možná jsem trochu zblblá; ale to nedokážu posoudit sama...

Do cukroví se také používala káva a té, na rozdíl od alkoholu, bylo hodně. Jinak by byla kávová chuť příliš slabá. Kávová bábovka, kávová poleva, káva do čokoládového krému... To chutnalo mým rodičům, tak se to peklo a jedli jsme to samozřejmě všichni. Zajímavé je, že kafe už asi třicet let nepiji.

A pak jsem začala péct pro vlastní děti

Když už jsem měla vlastní rodinu, do vánočního cukroví jsem začala právě kvůli dětem používat cukrářské tresty. Ale musím říci, že to nebylo ono. Později jsem se stejně vrátila k tomu, co používala maminka. Nevím, jak se to dnes dělá v jiných rodinách, ale když se snachou pečeme

vánoční cukroví, tak dáváme alkohol jen do dávek pro dospělé. Jde především o vosí úlky a nepečené cukroví. Dětem tam přidáváme čerstvou pomerančovou šťávu nebo polevu z ní; a do krému trochu pomerančové marmelády.

Na druhé straně – pokud dáváte rum do těsta, tak při pečení vytéká a zbude jen vůně. Likéry v krémech a v nepečeném cukroví sice zůstanou v původním stavu, ale zase je v nich o polovinu méně alkoholu než v rumu. Tak volte raději ty. Já sama jsem mlsná koza a v prosinci si kupuji v obchodě šišky plněné krémem s alkoholem. V jednom druhu je opět vaječný koňak a ve druhém nějaký čokoládový destilát. A to tedy pravý alkohol je a není ho tam málo! Tak buďte obe-

zřetní, a tuhle dobrotu radši dětem nedoprávejte.

Dnešní pohled na dětské stravování

Je pravda, že velká část společnosti změnila pohled nejen na dětskou, ale i celkovou výživu. To, co se kdysi považovalo za největší lahůdku, by mnozí z vás svým dětem nedali. A to hned z několika důvodů: alkohol, přemíra cukru, tuku a mouky. V mnoha rodinách se dnes používá mouka mandlová, rýžová, špaldová a mouky celozrnné. Místo cukru med nebo javorový sirup a tuku jen nepatrně.

Velkou zátěží pro dětský organismus je rovněž kandované ovoce. To jsme vždycky konzumovali bez omezení, ale dnes vím, jak obrovské množství cukru obsahuje. A vede to především k prudkému zvýšení cukru v krvi a zvýšené energii. Až se cukr vstřebá a jeho hodnota v krvi klesne, dítě bývá unavené. Dále tak velké množství cukru přispívá k nadváze a k problémům s chrupem.

Zdroj: tvguru.cz

Silvestr po našem

Silvestrovské oslavy můžou letos vyjít na velké peníze. Na oslavách se mohou objevit mini-chlebičky bez vajíček, tak zvané chudobky. Foto Petr Mahel

OBCNÍ ÚŘAD MALÁ MORAVA, SPOLEK CHALUPÁŘŮ VYSOKÁ, ZŠ A MŠ BOHDÍKOV A KŠ BOHDÍKOV

VÁS SRDEČNĚ ZVOU NA

Vánoční koncert

20.12.2025
v 17:00 hodin

V KAPLI FRANZE SCHUBERTA
NA VYSOKÉ

Těšme se na vaši návštěvu!

Samostatný pěchotní srub K-S 5 U potoka. 89 let od dokončení jeho betonáže

Samostatný pěchotní srub K-S 5 stojí severovýchodně od Králík a střeží silnici Dolní Morava - Červený Potok měl v rámci linie těžkého opevnění důležitou roli. Úkolem osádky bylo svými zbraněmi uzavřít údolí řeky Moravy vedoucí od státní hranice na jih dál do nitra republiky.

K-S 5, ležící ve výšce 600 metrů nad mořem a patří mezi první vybetonované pěchotní sruby našeho opevnění. Jeho výkres byl dokončen v únoru roku 1936. Betonáž zahájila osvědčená firma Dr. Ing. Karel Skorkovský, Praha XII, 30. listopadu téhož roku, přičemž ta probíhala nepřetržitě dnem i nocí a skončila na den přesně před 89 lety, 6. prosince 1936. Perličkou tohoto oboustranného dvoupatrového objektu je fakt, že se jako jediný z „králických“ sрубů nachází na území Moravy, přičemž zemskou hranicí je právě kolem objektu tekoucí potok, který mu dal své označení.

K-S 5 U potoka patří pod úsek ŽSV III. Králíky. Stavba této respekt vzbuzující stavby II. třídy odolnosti spolykala 1 753 metrů krychlových betonu a 125 tun oceli. Nepočítaje dalších 60 tun, které připadají na celkem tři pěchotní pancéřové zvony, jejichž stěny byly silné 20 cm a které byly osazovány až na podzim roku 1937. V současnosti je objekt vybaven jejich replikami. Celkově bylo na srub, který disponuje vrtanou studnou o hloubce 28 metrů, spotřebováno zhruba 4 200 tun materiálu všeho druhu. Co se týče síly samotných stěn, strop tvoří 200 cm silná masa železobetonu, týlová a boční stěny se střílnami jsou silné 100 cm, čelní stěna přivrácená směrem k nepříteli a chráněná navíc kamenným záhozem je silná 225 cm.

Nyní k výzbroji. K-S 5 byl vyzbrojen vskutku velkoryse. Pravá i levá střelecká místnost disponovaly stejnou paletou velmi účinných zbraní, tedy dvojčetem těžkého kulometu vz. 37 (zbraň

M), protitankovým kanonem vz. 36 ráže 47 mm spřeženým s těžkým kulometem vz. 37 (zbraň L1) a lehkým kulometem vz. 26 (zbraň N) pro ochranu týlu. Dvojicí lehkých kulometů vz. 26 ve střeleckých místnostech, doplňovaly další dvě téže zbraně umístěné v týlové stěně objektu, rovněž sloužící k blízké obraně týlu objektu. Další dva tyto vynikající lehké kulometry byly umístěny v pravém a levém pancéřovém zvonu. Prostřední pancéřový zvon měl být naproti tomu vyzbrojen sólo těžkým kulometem vz. 37. V kritickém září 1938 kdy se celá země připravovala na německý útok, však tento kulomet jako jediný z celé sestavy zbraní na srubu chyběl. „Pětka“ tak celkem disponovala dvěma protitankovými kanony spřeženými s těžkým kulometem, šesti lehkými kulometry a čtyřmi těžkými kulometry. Kromě toho mohla osádka mimo svých osobních zbraní, použít i ruční granáty. Objekt je vybaven celkem čtyřmi granátovými skluzy určenými k blízké obraně bunkru.

Střílny hlavních zbraní jsou chráněny diamantovými příkopy, jejichž úkolem bylo nedovolit nepřátelským vojákům přiblížit se až ke střílnám. Ústí do nich i odvod vystrílené munice hlavních zbraní a dva granátové skluzy. V neposlední řadě měla do diamantových příkopů padat i zemina vržená do vzduchu dělostřeleckými granáty, či leteckými pumami. Nehrozilo tak zasypání střílen. Ve skladištích střeliva se nacházelo na 450 000 nábojů ráže 7,92 mm pro kulometry a 2 240 kanonových protipancéřových a tříštivých střel ráže 47 mm.

Úkolem obsluhy zbraní pravé střelecké místnosti byla kontrola prostoru směrem k sousedním samostatným pěchotním sрубům K-S 4 U cesty a K-S 3 U lesa. Obsluhy zbraní levé střelecké místnosti měly postřelovat silnici Dolní

Morava-Červený Potok a prostor dále k sousednímu samostatnému pěchotnímu sрубu K-S 6 U kapličky.

Objekt K-S 5 U potoka na podzim 1938 obsazovalo 37 mužů 11. roty III. praporu elitního hraničářského pluku 6. Odhodlané osádce vel poručík František Čech (1913 – 1984). Ten se mohl spolehnout na prakticky plně bojeschopný objekt, vyzbrojený téměř předepsaným množstvím zbraní a vybavený potřebným množstvím munice. Zásoby potravin byly rovněž dostatečné. Výhodou byla i funkční filtrovna, jejíž filtry zajišťovaly potřebný přetlak a dokázaly tak osádku ochránit před případným použitím bojových otravných látek nepříteli. Luxusem byla tekoucí voda a splachovací záchod, který mnozí vojáci ze svých domovů neznali. Nevýhodou ovšem byl chybějící dieselaagregát, který by v boji dodával elektrickou energii, jinak získávanou z civilní sítě. Na jeho instalaci osádka tvrdě pracovala, ale do odstoupení oblasti Německu se ho do objektu nepodařilo umístit. Totéž se týká i zemní telegrafie. Vojáci si v temných prostorech bunkru svítili alespoň petrolejovými lampami.

Rozložení jednotlivých místností objektu je standardní. Tedy do sрубu se vstupovalo vchodem uzavíratelným mřížovými dveřmi a chráněným vchodovou střílnou. Poté co návštěvník projde mřížovými dveřmi, se ulička ostře stáčí vlevo, kde se nachází první pancéřové dveře. Ulička se opět ostře stáčí, nyní na pravou stranu, čímž bylo zabráněno přímému postřelování pancéřových dveří. Za prvními pancéřovými dveřmi narazíme na protiplynovou předsíň SAS, ukončenou druhými pancéřovými dveřmi. Za nimi se nachází hlavní chodba. Na obou jejích koncích (+ v jejím středu) se nachází vstupy do pěchotních pancéřových zvonů. Horní patro kromě nich obsahuje dvě střelecké místnosti, skladiště střeliva, stanoviště velitele objektu a telefonisty. Po schodech v prostřední části objektu se dostaneme do spodního patra, které obsahuje ubikaci mužstva, umývárnu a dvě kabinky WC. Dále můžeme spatřit filtrovnu, místnost dieselaagregátu, skladiště pohonných hmot a další prostory.

Samostatný pěchotní srub K-S 5 U potoka byl po podepsání Mnichovské dohody československou armádou na počátku října 1938 vyklizen a nepoškozený padl do rukou Wehrmachtu. Celé období německé okupace přečkal prakticky bez poškození. Jediné známky pouze lehkého poškození byly viditelné na pancéřových zvonech. Co nedokázali němečtí okupanti, dokázali zaměstnanci n. p. Kovošrot, kteří v 50. letech za použití náloží vytrhli všechny tři pancéřové zvony. Při těchto pracích byl srub těžce poškozen, zejména jeho strop.

Od roku 1994 se o objekt K-S 5 stará Klub vojenské historie Kralka. Je nepředstavitelné kolik práce museli jeho členové provést, aby srub vypadal tak, jak vypadá nyní. „Pětka“ je nejlépe zrekonstruovaným objektem těžkého opevnění na Králicku a práce na jeho zvelebení pokračují dál. V okolí sрубu si návštěvník může prohlédnout i překážkový systém. Návštěvu všem vřele doporučuji.

Zdroj: facebook.com/2.svetovavalka

Zvony pro Vojtíškov a Malou Moravu

Jednou z největších akcí, které jsme u nás v letošním roce prožívali, byla bezesporu velkolepá oslava 700 let od první zmínky o Vojtíškovu a Vysoké. Při té příležitosti vydala Obec Malá Morava almanach s názvem Pod Sviní horou.

V něm je mimo jiných kapitola věnována smutnému osudu zvonů. Je zde vzpomenuka také sbírka na nové zvony, která vzešla z iniciativy tehdejších kostelníků – pana Vranešice ve

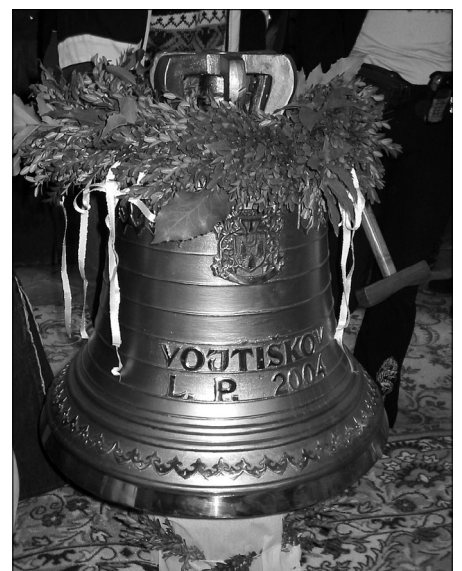
Vojtíškově a pana Mahla na Malé Moravě. Díky jejímu výnosu byly odlity nové zvony ve známé zvonanařské dílně v Brodku u Přerova. Všem tehdejším dárcům patří náš vřelý dík.

Oba zvony byly slavnostně posvěceny 19. září roku 2004 ve dvě hodiny odpoledne v kostele Narození Panny Marie ve Vojtíškově. Zvonům požehnal tehdejší olomoucký pomocný biskup Josef Hrdlička. Ve své řeči připomněl, že zvon

má být hlasatelem smíření, pokoje, dobré vůle, protože nás všechny spojuje víra a láska.

Pro mnohé z nás je velmi obtížné si dnes již ve věžích kostelů zavěšené zvony prohlédnout z blízka, a tak vás snad potěší tři obrázky, které nám den jejich svěcení připomenou.

Arnošt Juránek
Foto archiv autora

Retro okénko – Půlkilová vánoční kolekce za 35 Kčs

V obchodech jsou už nyní k dostání vánoční kolekce s figurkami, které si stále někteří věší na stromček. Spojujeme si je především s obdobím socialismu, jejich původ ale sahá až do 19. století. V minulosti byly vzácností, a dokonce si je lidé schovávali na další Vánoce.

Vánoční kolekce - symbol českých Vánoc

Vánoční kolekce jsou důležitou součástí českých Vánoc, stejně jako cukroví nebo kapr s bramborovým salátem. Jsou vlastně i takovým unikátem, neboť nikde jinde podobné bonboniéry s čokoládovými vánočními figurkami a bonbony s náplní nenajdete. U nás ovšem zdobí stromčeky v mnoha rodinách a pro spoustu lidí jsou nostalgickou vzpomínkou na dětství.

Jsou připomenutím dob, kdy sehnat vánoční kolekci nebylo nijak jednoduché a čokoláda z ní

chutnala tak nějak lépe, aspoň v naší paměti. Vyjít čokoládu ze staniolu tak umně, že obal vypadal neporušeně a dál mohl zdobit stromček, bylo pro mnohé děti malým předvánočním dobrodružstvím podobně jako hledání dárků od Ježíška.

Sladkosti na stromček

Dnes koupíte vánoční kolekce v obchodech za částky kolem 600 Kč i vyšší, luxusním zbožím však byly kolekce i v minulosti. Kořeny vánočních kolekcí sahají až do 19. století, tedy do dob, kdy české domácnosti začaly zdobit vánoční

stromčeky. Už tehdy je lidé zkrášlovali jedlými ozdobami, jako byly perníčky, sušené ovoce nebo sněhové cukroví.

Postupně přibývaly i fondánové, nugátové a později i čokoládové bonbony, které se balily do pestrobarevných papírků a prodávaly se na váhu. Už na konci 19. století je ale první cukráři začali prodávat i v dárkových krabicích. Roku 1897 třeba Továrna na orientální cukrovinky F. Maršner na Královských Vinohradech (předchůdce Orionu) měla v sortimentu různé vánoční bonbony a figurky určené k zavěšení na stromček.

České kolekce až do zahraničí

To, kdo vyrobil první opravdovou vánoční kolekci, dodnes není úplně jasné. Jako vynálezce kolekci je často uváděna továrna Adolfa Glasera ve Velimě. Kolekce ovšem začalo ve stejné době nabízet více čokoládoven – kromě těch pražských Orionu a Rupy, to byla třeba i olomoucká Zora nebo slovenská Deva.

Kutnohorská Lidka dokonce na počátku 20. století vyvážela čokoládové kolekce i do zahraničí, např. do Holandska, Švédska, Belgie a dokonce i do USA. Zajímavostí je, že v té době byly u nás k sehnání i kolekce pocházející z Německa.

Obaly kolekcí byly původně nepotíštěné. Sladkosti se dávaly do normálních kartonových krabic, které se ale balily do ozdobných balících papírů, jež byly každý rok jiné. Postupně je nahradily krabice s vánočním potiskem (obrázky či fotografiemi) a spousta z nich se dochovala i do dnešních dob. Obaly kolekcí od Orionu dokonce navrhoval malíř Zdeněk Rykr, autor obalů dalších slavných cukrovinek, včetně mouřenína z tyčinky Kofila.

Figurky, salonky i krémové figurky

Vánoční kolekce měly mnoho podob. Některé byly jen figurkové, v jiných byly navíc ještě bonbony s lanžovou, krémovou či fondánovou náplní. Oblíbené byly kdysi i tzv. salonky – bonbony s fondánovou náplní zabalené v papírcích se štrapečky.

K nejpobulárnějším ale patřily, mezi dětmi především, duté čokoládové figurky v pomalovaných staniolech, které měly podobu zvonečků, prasátek, sněhuláků, ryb, šišek i medvěďů. Ty později v souladu s dobou nahradily načas figurky Dědy Mráze a dalších postavíček spjatých se Sovětským svazem.

Jedna kolekce na několikery Vánoce

Od složení kolekcí a jejich velikosti se odvíjela i cena. Ty nejluxusnější kolekce měly i několik pater a ne každý si je mohl dovolit. V chudších rodinách se proto čokoláda ani nejedla a figurky se schovávaly na další a někdy ještě na další Vánoce. Cena za kolekci od Maršnera se 140 figurkami totiž činila 2,30 rakousko-uherské koruny, což bylo na tu dobu poměrně hodně.

Za socialismu se pak cena kolekcí pohybovala od 8,50 Kčs do 128 Kčs. Nejmenší obsahovaly 50 kusů, ty největší až 260 kusů. V 80. letech pak půlkilová stála 35 Kčs, kilová 70 Kčs. Sehnat tehdy kolekci nebyla žádná legrace. Rodiny s dětmi je fasovaly v práci od ROH, ti ostatní na ně museli vystát velké fronty. Není divu, že se kolekce v předvánočním čase dávaly jako úplatek a ty luxusní několikapaterové se dokonce prodávaly i v Tuzexech. Ovšem i k těm se dostali jen ti šťastlivci, kteří měli tzv. bony.

Zdroj: toprecepty.cz

ZMĚNA TERMÍNU SVOZU ODPADŮ

První svoz odpadů v novém roce 2026 bude v úterý 6. ledna

Budeme svážet komunální a tříděný odpad, včetně gastroodpadu.

Bývaly, bývaly u nás zimy, jak je patrné z dobového obrázku někdejšího městečka Grumberg, dnes známého jako Podlesí. Foto archiv redakce

Máslo za 18 Kč si dokážete vyrobit doma i vy

Máslo patří mezi základní potraviny české kuchyně, ale jeho cena v obchodech v posledních letech neustále roste. Přitom si ho může doma vyrobit úplně každý. Recept je jednoduchý, rychlý a výsledek chutná mnohem lépe než většina kupovaných variant.

Domácí alternativa si získává oblibu u lidí, kteří chtějí ušetřit a přitom si dopřát poctivou chuť čerstvého másla. Příprava je překvapivě rychlá, zvládne ji každý a obejde se bez složitého vybavení. Mnoho domácností si tento jednoduchý postup oblíbilo natolik, že se stal součástí jejich běžného vaření. Kromě výborné chuti je velkou výhodou i to, že přesně víte, co jíte a můžete si máslo přizpůsobit vlastním chutím.

Co je potřeba k přípravě

Základem receptu je smetana ke šlehání s obsahem tuku alespoň třicet procent. Čím je tučnější, tím víc másla vznikne. Z půl litru smetany se získá přibližně dvě stě gramů másla a zbytek tvoří podmáslí. Smetanu je vhodné předem vychladit, protože studená se lépe šlehá a celý proces je pak rychlejší. K přípravě se dá použít mixér, kuchyňský robot nebo ruční šlehač. Kdo žádný nemá, může si pomoci i uzavíratelnou sklenicí. Smetanu stačí nalít do uzavřené nádoby a energicky s ní třepat. Zabere to o něco víc času než mixér, ale výsledek je stejný a vznikne hladké, čerstvé máslo s přirozenou chutí. Chcete to jen trochu trpělivosti, dokud se hmota nezmění a nezačne se oddělovat pevné máslo od tekutiny.

Jak probíhá výroba

Vychlazená smetana se nalije do mísy a začne se šlehat na střední výkon. Nejprve se vytvoří

klasická šlehačka, poté se hmota začne srážet a oddělovat. V tu chvíli se objevuje první máslový tuk a tekuté podmáslí. Jakmile se tyto dvě části oddělí, je hotovo.

Máslo se následně přecedí a propláchně ve studené vodě, aby se odstranily zbytky podmáslí. Tím se prodlouží jeho trvanlivost a zlepší textura. Poté se vytvaruje do kostky nebo menšího bochánku, zabalí do papíru a uloží do lednice. V chladu vydrží asi týden, v mrazáku i několik měsíců.

Z tekutiny, která při výrobě zůstane, se stává domácí podmáslí. Je výborné do těsta na lívanec, koláče nebo chléb a má lehce nakyslou chuť. Díky tomu se při výrobě nic nevyhazuje a každá část najde využití. Zkušenější kuchaři ho přidávají i do marinád nebo polévek, protože dodá jemnost a lehkou svěžest.

Kolik domácí máslo stojí

Z půl litru smetany v ceně okolo třiceti šesti korun vzniknou dvě menší kostky másla a navíc zůstane i podmáslí. Jedna kostka tak vyjde přibližně na osmáct korun. V porovnání s farmářskými másky, která stojí padesát korun i více, je rozdíl značný. Kdo koupí smetanu v akci, dostane se s cenou ještě níže a výsledná úspora je znatelná i při běžném používání.

Domácí máslo je také čisté a bez přidaných látek. Neobsahuje stabilizátory ani barviva a jeho

chuť je plnější a přirozenější. Dá se upravit podle chuti, jemně osolit, přidat nasekané bylinky nebo česnek. Takto upravené máslo se hodí nejen k pečivu, ale i k masu, rybám nebo vařené zelenině.

Proč se vyplatí ho zkusit

Výroba domácího másla je jednoduchá, levná a výsledek překvapí i zkušené kuchaře. Kromě finanční úspory jde také o kvalitu a čerstvost, kterou v obchodech nenajdete. Máslo má hladkou strukturu, jemnou chuť a příjemnou vůni. Díky tomu se hodí jak na snídani, tak i do vaření.

Domácí příprava navíc přináší dobrý pocit z poctivého výsledku. Stačí pár minut práce a běžná smetana se promění v potravinu, která má chuť dětství a vůni domova. V době, kdy se stále více lidí vrací k jednoduchým receptům, se tento postup stal symbolem návratu k opravdové kvalitě.

Jednoduchost, která se vyplatí

Domácí máslo je důkazem, že levný recept může být zároveň kvalitní a chutný. Náklady jsou minimální, příprava rychlá a výsledek stojí za to. Kdo jednou ochutná čerstvě vyšlehané máslo, ten pochopí, proč se lidé k tomuto jednoduchému postupu rádi vrací. Stačí smetana, trochu času a chuť vyzkoušet něco, co potěší peněženku i chuťové buňky.

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

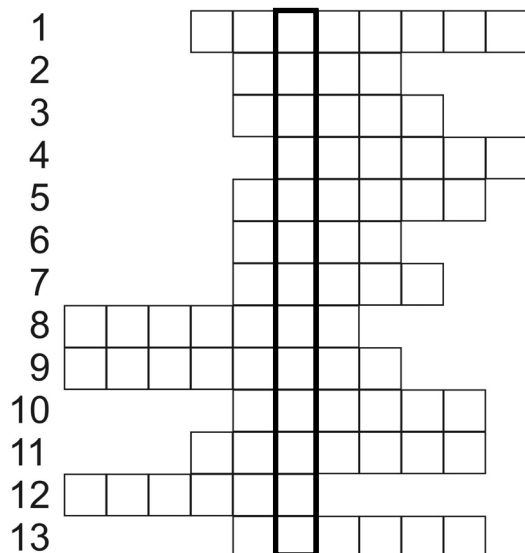
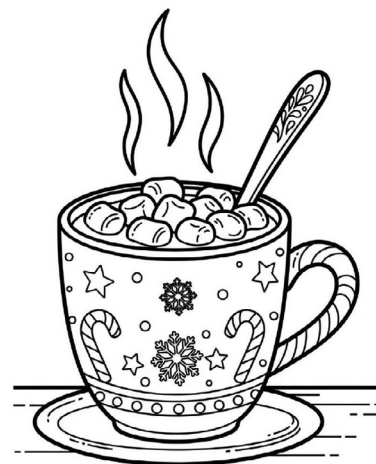
Milé děti,
přejeme Vám krásné Vánoce 2025, uvařte si
naš dětský punč a přeji vám hodně štěstí při luš-
tění vánoční doplňovačky.

Dětský vánoční punč

Recept na 2 litry. Budete potřebovat:

- 4 sáčky ovocného čaje (nebo 4 lžice sypané-
ho čaje),
- 1 biopomeranč (i s kůrou) + skrojky na ozdobu,
- 1 červené jablko,
- 500 ml pomerančového džusu,
- 1 lžice hrozinek, propláchnuty horkou vodou,
- 5 hřebíčků,
- 1 svítek skořice,
- 2 hvězdičky badyánu + svítky skořice na ozdobu,
- 2 lžice cukru,
- med a citrónová šťáva na dochucení.

Omyté ovoce nakrájejte na úhledné tenké
kousky, případně na kolečka. Jablka zbavte já-
dřinců, slupky neloupejte. V hrnci přiveďte
k bodu varu džus. Pak vhodte čaj a přilijte 1,5 l
vroucí vody. Celou dobu udržujte tekutinu horkou,
ale ne vroucí. Přidejte ovoce, rozinky, koře-
ní a cukr. Plamen udržujte na minimu. Zahřívěj-
te pár minut. Až ovoce trochu změkne, sejměte
hrnec z ohně a nechte punč mírně zchladnout.
Vyjměte koření a nápoj dochuťte medem a cit-
rónovou šťávou. Podávejte ozdobené svítkem
skořice anebo skrojcem pomeranče.

Vánoční doplňovačka

1. Prskající tyčinka na vánočním stroměčku.
2. Bílé vánoční nadělení, které padá z nebe.
3. Měkká hmota, ze které peče maminka vánoční cukroví.
4. Symbol Vánoc, který svítí v noci na nebi.
5. Opak pýchy.
6. Kopec, ze kterého sáňkujeme.
7. Nejvyšší lidský cit.
8. Co pomáháme mamince o Vánocích péct?
9. Panák postavený ze sněhu.
10. My a naši blízcí, to je dohromady jedna velká
11. Chlupatá přítelkyně našich domovů s fousky a ocáskem a měkkými tlapkami.
12. Nejlepší zvířecí přítel člověka.
13. Doufání a víra v dobré zítřky se nazývá

Ladovská zima -symbol našich Vánoc

Romantické obrázky ze zasněžených Hrusic od Josefa Lada obdivuje několik generací starších i mladších v celé naší zemi i ve světě.

Josef Lada se narodil v adventním období 17. prosince v roce 1887 v Hrusicích v okrese Praha - východ a také tam 14. prosince 1957 zemřel ve věku 69 let.

Narodil se hrusickému ševci Josefu Ladovi jako nejmladší z pěti dětí v domku o jediné místnosti, která byla zároveň kuchyní, obývacím pokojem, ložnicí a v zimě dokonce i chlévem. Jako půlroční chlapec upadl na ševcovský nůž a poranil si oko. Proto viděl jen na jedno oko a chybělo mu tak prostorové vidění. První obrázky, které uviděl v rodném domě, byly hrací karty, a pak v první třídě obrázky zvířat.

Ve škole se pustil do vlastního malování. Pan učitel poznal, že Josef má opravdové nadání a doporučil mu studium v Praze. Brzy se stal populárním kreslířem a karikaturistou. Za vydělané peníze pomáhal starším sourozencům. Vedle vánočních obrázků a ilustrací k nejkrásnějším českým pohádkám je Lada nejvíce znám ze svých ilustrací k Haškovu Švejkovi. Se spisovatelem a pražským bohémem Jaroslavem Haškem jej totiž pojilo celoživotní přátelství. Nějakou dobu spolu dokonce bydleli. Lada v té době Haška obvykle zachraňoval po těžkých flámech a Hašek zase ve společné mládežnické domácnosti Ladovi dobře a rád vařil.

V té době byl už Josef Lada zasnouben z Hanou Budějickou, ale vzali se až po osmnácti letech soužití, kdy Lada dostal pevné místo jako redaktor Českého slova. Lada miloval svou rodinu, věnoval se svým dvěma dcerám. Vyprávěl jim nejen historky ze svého dětství, ale vymýšlel si pro ně i pohádky. Takto vznikl kocour Mikeš a jiné jeho příběhy. Mladší dcera Eva tragicky zahynula na konci druhé světové války při bombardování Prahy. Starší dcera Alena se pak stala významnou malířkou. Odkaz slavného malíře střeží jeho vnuk a syn dcery Aleny, Josef Lada mladší. Stal se právníkem a při správě dědova dědictví se mu to velmi hodí. Dílem Josefa Lada se zabývají i jeho pravnucci Martin a Viktor. Obchodují s předměty s ladovskými motivy, například s figurkami dobrého vojáka Švejka nebo s hrnečky kocoura Mikeše.

Ladův zvláštní styl malování obdivoval i nejnámější malíř dvacátého století Pablo Picasso, který vlastnil sbírku jeho obrazů a prohlásil, že Lada je ten největší malíř, jakého máme. Lada rád kreslil jesličky a Ježíška na seně s rodiči. Z jeho kreseb vznikl i oblíbený vystřihovací Betlém. Na obrazech se opakují motivy z malířových vzpomínek z dětství.

Josef Lada nám zanechal obrázky ze všech ročních období, jako je jaro, léto, podzim, ale „Ladovská zima“ je nejhezčím symbolem Vánoc.

A přejme si, aby naše děti a vnučata prožívaly takové tradice a zimní radovánky, jak nám je nakreslil Josef Lada z Hrusic.

S úctou a přáním pohádkových Vánoc v dobrém zdraví všem čtenářům Devítky přeje

Katka Maurerová

Attice

PŘÍLOHA PRO ŽENY

Každou zimu bojuje tenhle tvoreček o přežití

Pro sýkory představuje zima nejtěžší období roku. Přesto mohou i obyčejné zahrady či balkony nabídnout útočiště, které rozhodne o přežití. Naučte se, jak postavit budku, vybrat vhodné krmivo a pomoci přírodě, která nám to vrací po celý rok.

Jsou malé, živé a statečné. Sýkory s námi zůstávají i v době, kdy většina ptáků odletí na jih. Ale zima je pro ně těžká zkouška. Chlad, sníh a nedostatek potravy dokážou být smrtící kombinací. Každý rok mnoho z nich nepřežije. Přitom právě na zahradách, balkonech a u domů mohou lidé pomoci. Stačí málo a můžete se stát jejich spojencem v době, kdy to nejvíc potřebují.

Proč je zima pro sýkory tak nebezpečná

Zatímco jiné druhy odlétají za teplem, sýkory zůstávají. V zimě ale trpí nedostatkem hmyzu, který je jejich hlavním zdrojem bílkovin, a také nedostatkem úkrytů. Mrazivé noci je stojí mnoho energie, kterou musí neustále doplňovat. Urbanizace a úbytek stromových dutin ztížily jejich přirozené přežívání, tak právě tady mohou pomoci lidé.

Podle České společnosti ornitologické (ČSO) dokáže dobře rozmístěná krmítka a ptačí budka výrazně zvýšit šanci sýkor na přežití zimy. Stačí vytvořit malý kout bezpečí a přidat potravu, která dodá energii.

Ptačí budka: jednoduché útočiště, které zachraňuje životy

Nejúčinnější ochranou je hnízdní budka. Poskytne teplo, úkryt před sněhem, větrem i kočkami.

Materiál: Dřevo je ideální - prodyšné, izolační a bezpečné. Plast či kov se nedoporučují, mohou vytvářet kondenzaci. Rozměry otvoru:

- 32 mm pro sýkory koňadry,
- 28 mm pro sýkory modřinky.

Povrchová úprava: Stačí přírodní olej (např. lněný), nikdy chemický nátěr.

Údržba: Na jaře budku vyčistěte, ideálně se sklápěcí střechou pro snadný přístup.

Aby budka skutečně chránila, zavěste ji alespoň 2 metry nad zemí, nejlépe na jih či jihovýchod, mimo dosah větru a hluku.

Krmítka: zdroj energie, který rozhoduje o přežití

Krmítka jsou v zimě pro sýkory doslova energetickými stanicemi. Jejich potrava by měla být vydatná, ale přirozená.

Ideální volby:

- Tukové koule bez plastové sítě,

- Slunečnicová semínka (nejlépe neloupaná),
- Nesolené arašídy, ovesné vločky, strouhané jablko,
- Bobule, které simulují přirozenou potravu v přírodě.

Naopak se vyhněte:

- Pečivu, slaným nebo sladkým jídlům,
- Chemicky ošetřeným semenům.

Krmítka umístěte poblíž stromu nebo keře, kam se ptáci mohou uchýlit před predátory. Pravidelně ho čistěte, aby se zabránilo šíření nemoci.

Voda: zapomenutý dar v době mrazu

Mnoho lidí si neuvědomuje, že ptáci v zimě netrpí jen hladem, ale i žízní. Zamrzlé louže a jezírka jim znemožňují přístup k vodě. Pomoci můžete tak, že jim připravíte mělké napajedlo s nezamrzlou vodou.

Tipy:

- Použijte keramickou nebo plastovou misku s vodou,
- Přidejte malý plovoucí míček - jeho pohyb brání zamrznutí.
- Vodu pravidelně měňte.

Čistá voda je nezbytná nejen pro pití, ale i pro čištění perí, které sýkorám pomáhá udržet tepelnou izolaci.

Proč tím pomáháte i sobě

Pomáhat sýkorám není jen otázkou soucitu. Tito ptáci jsou neúnavní spojenci zahradníků, když v období hnízdění dokážou zkonsumovat až 500 housenek denně, čímž chrání úrodu i okrasné rostliny. Tím, že jim pomůžete přežít zimu, posilujete přirozenou rovnováhu na své zahradě a přispíváte k ochraně biodiverzity.

Malý čin s velkým dopadem

Postavit ptačí budku, nasypat semínka nebo připravit napajedlo nezabere víc než pár minut. Pro sýkory to ale znamená rozdíl mezi přežitím a smrtí. Otevřete jim letos dveře své zahrady, odmění se vám veselým zpěvem, pohybem mezi větvemi a živou přítomností, která promění i ten nejchladnější zimní den v něco milého.

Zdroj: tiscal.cz

Nebeské dortíky

Co budete potřebovat:

Na těsto: 5 vajec, 120 g moučkového cukru, 1/2 sáčku vanilkového cukru, 1,5 kelímku smetany ke šlehání, 2 lžice kakaa. Na citronovou polevu: 200 g 2x prosátého moučkového cukru, 2 bílky, 1 lžici čerstvé přecezené citronové šťávy.

Na ozdobení: mandlové plátky, tmavou čokoládovou plevu, nastrouhanou čokoládu, zlaté cukrové kuličky + tuk na potřetí papíru na pečení a meruňkovou marmeládu na potřetí.

V míse ušleháme z bílků a obou druhů cukru tuhý sníh. Přimícháme žloutky se smetanou a kakao. Těsto rozetřeme na plech vyložený papírem na pečení a ještě potřeme tukem. Vše vložíme do trouby vyhřáté na 200 °C a pečeme asi 8 minut dozlatova.

Upečený plát těsta necháme vychladnout a pak z něj vykrojíme pomocí formičky sudý počet oválků. Polovinu vykrojených oválků potřeme meruňkovou marmeládou a přilepíme na ně zbylé oválky. Z cukru, bílků a citronové šťávy umícháme vařečkou hustou bílou polevu (trvá to asi 15 minut). Splené oválky přelijeme z poloviny citronovou polevou, ozdobíme je mandlovými plátky, rozehřátou čokoládou, případně i nastrouhanou čokoládou a zlatými cukrovými kuličkami a necháme zaschnout.

Skořicové hvězdičky

Co budete potřebovat:

Na těsto: 250 g moučkového cukru, 3 bílky, 200 g mletých mandlí, 100 g polohrubé mouky, 1 lžičku kakaa, 1 lžici mleté skořice.

Na slepení: 50 g švestkových povidel, 1 lžičku rumu + hladkou mouku na vál.

V míse smícháme cukr s bílků (lžici cukru a lžičku bílků si necháme stranou na polevu). Přidáme mleté mandle, polohrubou mouku, kakao a mletou skořici a vypracujeme hladké těsto. Zabalíme ho do fólie a necháme asi 30 minut odpočívat.

Pak těsto rozválíme na pomoučeném válu na plát silný asi 2 mm a vykrojíme z něj formičkou dvě velikosti hvězdiček. Rozložíme je na plech s papírem na pečení a pečeme asi 10 minut při 170 °C. Upečené hvězdičky ihned sundáme z plechu a necháme na rovné podložce vychladnout.

Z odloženého cukru s bílkem umícháme vařečkou hustou bílou polevu, vychladlé menší hvězdičky jí potřeme a necháme zaschnout. Povidla rozmícháme s rumem, přilepíme jimi malé hvězdičky na velké a opět necháme zaschnout.

Špaldové perníčky

Co by to bylo za Vánoce bez perníčků. Stačí se přiklonit ke zdravější variantě a nepřijdete o ně.

Na tuto dobrotu je potřeba: 300 g hladké špaldové mouky, 3 lžičky perníkového koření, 1 lžička jedlé sody, 100 g medu, 60 g másla, 2 vejce.

Smíchejte sypané suroviny, poté přidejte tekuté a vypracujte pevné těsto. To nechte odpočinout v lednici do druhého dne. Poté těsto vyválejte na 5 mm silný plát a vykrajujte libovolné tvary. Potřete je rozšlehaným vejcem a pečte při 150 °C přibližně 5 minut na plechu vyloženém pečicím papírem.

Češi nahrazují pečicí papír praktičtějším řešením

V českých kuchyních se pomalu, ale jistě začínají objevovat nové zvyklosti. Jednorázový pečicí papír ustupuje do pozadí a místo něho volí kuchaři a kuchařky jiné alternativy šetrnější k životnímu prostředí. Vydrží roky a z dlouhodobého horizontu dokonce vyjdou levněji.

Zapálené cukrářky a cukráři i lidé, kteří pečou jen občas a je pro ně obzvláště důležitý udržitelný přístup k vaření, už klasický pečicí papír v podstatě nevyužívají a místo něj si pořizují šikovnou vychytávku. Ne nadarmo se jí říká nejekologičtější náhrada. Vydrží vám dlouhou dobu a při skladování ani nezabere příliš mnoho místa. Na mysl máme samozřejmě silikonovou podložku na pečení.

Zas a znovu

Přesně tak lze silikonovou podložku na pečení v kuchyni využívat. Zatímco pečicí papír po použití vyhodíte, silikonovou podložku stačí omýt pod tekoucí vodou a je připravena na další použití. Vyrábí se z tepelně odolného potravinářského silikonu a běžně snese teploty až do 260°C. Používat ji můžete pořád dokola, její životnost se počítá na roky. Vhodná je nejen na pečení, ale také na válení těsta nebo na práci s marcipánem. Materiál je přirozeně nepřilnavý, tudíž těsto nemusíte nutně sypat moukou nebo formu vymazávat tukem.

Investice, která se vám vrátí

Pokud si srovnáte pořizovací ceny pečicího papíru a silikonové podložky, vyjde vám z toho logicky lépe právě pečicí papír. Ale je to pouhé zdání. I když silikonová podložka stojí od 300 až do 800 Kč, při pravidelném používání se vám částka vrátí během několika měsíců. Navíc podložka většinou nevyžaduje žádné další úpravy, nemusíte ji stíhat ani všemožně přizpůsobovat tvaru plechu.

Při výběru buďte obezřetní

Už jsme tu zmiňovali, že silikonové podložky jsou odolné vysokým teplotám i mechanickému poškození. Jedná se o směs syntetických polymerů. Nicméně si dejte pozor na levnější napodobeniny. U nich existuje podezření, že by výrobce nemusel používat certifikovaný potravinářský silikon. V takovém případě by mohl materiál při vysokých teplotách uvolňovat stopy nebezpečných látek vzniklých při jeho výrobě.

Podložky z kvalitního silikonu (označovaného jako „food grade“ nebo „BPA free“) často obsahují také skleněná vlákna. Ta přispívají k tvarové stálosti podložky a k jejímu pružnému povrchu. Podložka také díky tomu lépe přilne k povrchu plechu.

Minimální údržba

Pokud budete se silikonovou podložkou dobře zacházet, nebude se deformovat ani absorbovat pachy. Po použití stačí podložku opláchnout teplou vodou, případně ji dát do myčky. V žádném případě při práci s ní nepoužívejte žádné ostré kovové předměty, které by mohly způsobit její natrhnutí. Po nějakém čase intenzivního používání může podložka lehce změnit barvu, rozhodně to ale není na závadu. O výměně silikonové podložky za novou byste měli začít přemýšlet až tehdy, kdy se začne lepit nebo ztratí pružnost.

Nejen na pečení

Silikonová podložka má v kuchyni daleko širší využití, než se na první pohled může zdát. Kromě pečení ji můžete použít jako protiskluzovou podložku při válení těsta, tepelnou ochranu pracovní desky nebo jako podložku k sušení ovoce a zeleniny v troubě. Na trhu existují dokonce varianty podložek, jež vydrží teploty hluboko pod bodem mrazu, tudíž je lze využít k mrazení potravin. K dostání jsou i „malované“ silikonové podložky – tedy takové, které mají vyznačené kruhy pro snadné dávkování těsta nebo kroužky pro tvorbu dokonalých makronek.

Další tipy, jak nahradit pečicí papír

Silikonová podložka samozřejmě není jedinou alternativou. Pokud už nechcete používat pečicí papír, nebo jste ho jen zkrátka zapomněli koupit, můžete vyzkoušet další způsoby:

Alobal

Hliníkovou fólii doma najde nejspíš valná většina z nás. Je vhodná na pečení, grilování či

balení potravin. Alobal je tepelně odolný a skvěle se přizpůsobí různým tvarům pekáčů a plechů.

Vymazání formy máslem nebo sádlem

Tradiční metoda, kterou vyznávaly už naše babičky. Zvolenou formu stačí vymazat máslem – nebo ještě lépe sádlem – a vysypat hrubou moukou. Tento způsob je nejlepší volit v případě, že jste se rozhodli upéct bábovku, koláče či jiné sladké dobroty. Hrubá mouka se pro ozvláštění chuti dá nahradit kokosem, mandlovou moukou nebo kakaem.

Pergamenový papír

Vyznačuje se speciální úpravou, díky které odolává vysokým teplotám a dokonce nepropouští tuky ani vlhkost. Dá se pořídit v každém dobrém obchodě s domácími potřebami.

Ať už pečete každý víkend, nebo jen občas, silikonová podložka vám usnadní práci, ušetří peníze i přírodu. A pokud se ani tak nechcete vzdát pečicího papíru, vyplatí se jí mít v záloze – pro případ, že by přece jen došel.

Zdroj: energozrouti.cz

Vánoční mše se bude konat
24. 12. v 16:00 hod. v kostele
svaté Maří Magdalény v Podlesí

PROSINEC 2025

MUZEUM ŠUMPERK

PROSINEC
svátku 26. prosince: 10.00–17.00

Otevírací doba: út-ne: 9.00–17.00

Stálá expozice VM v Šumperku

Příroda a dějiny severozápadní Moravy
Muzejní expozice, instalovaná v jedenácti sálech, prezentuje dějiny šumperského regionu a přírodu Šumperska a částečně také Jesenicka.

Výstavy

Zidé v Šumperku, Lošticích a Úsově | do 8. února 2026
Výstava připomíná historii židovských komunit na Šumpersku a představuje nejdůležitější svátky a ceremoniální předměty, včetně vzácného originálu kresleného plánu židovské čtvrti v Lošticích z roku 1727, zapsaného letos do mezinárodního registru Paměti světa UNESCO.

Helena Zmatlíková: Ilustrace | do 8. února 2026
Výstava představuje tvorbu ilustrátorky H. Zmatlíkové s důrazem na ilustrace knih L. Aškenazyho Putování za švestkovou vůni a Cestopis s jezevčíkem.

Jindřich Opl. Blues kolem nás – fotografie 2025

| do 4. ledna 2026

Výstava přibližuje tvorbu fotografa samouka J. Oplta, jednoho z kmenových fotografů prestižního polského čtvrtletníku Twój Blues.

Vánoční výstava

Betlémy ze sbírek Městského muzea v Ústí nad Orlicí a Vlastivědného muzea v Šumperku a vánoční ozdoby ze sbírky Jitky Mrkosové | do 25. ledna 2026

Výstava nabízí jedinečnou příležitost nahlédnout do tradic, jež neodmyslitelně patří k českým Vánocům. Letos představuje jejich dva hlavní symboly – betlémy a vánoční stromky, včetně nádherných vánočních ozdob zapůjčených J. Mrkosovou.

Akce

Přednáška: Historie veřejného vánočního stromu v Šumperku | 2. prosince v 17 hodin

Letos uplyne 99 let od doby, kdy se Šumperané těšili z prvního veřejného vánočního stromku. Více prozradí etnografka M. Kudělová.

Autorské čtení: Brateček z Bretnova | 4. prosince v 17 hodin
O osobnostech, jež svým naturelem a dílem přispívaly k nezaměnitelné atmosféře kraje pod Pradědem, bude číst etnograf jesenického muzea M. Matela.

Muzejíčko

Farma v Muzejíčku | do 4. ledna 2026

Muzejíčko se proměnilo ve farmu plnou domácích zvířátek. Formou interaktivních her, skládaček a kvízů se děti seznámí se zvířaty, jež lidé od nepaměti chovali ke svému užítku, a nechybějí ani domácí mazlíčci.

MUZEUM ZÁBŘEH

PROSINEC
svátku 26. prosince: 10.00–15.00

Otevírací doba: út-ne: 9.00–12.00, 12.30–17.00

Stálé expozice

Z historie města a okolí | Z pokladů zábrzežského muzea
Grafický kabinet Václava Hollara
Dalekým severem s Janem Eskymo Welzlem

Výstavy

Zábřeh žije | do 4. ledna 2026

Výstava fotografií nabízí jedinečný pohled na kulturní tep města očima tiskové mluvčí Lucie Mahdalové, jež stojí nejen za informacemi z radnice, ale často také za fotoaparátem.

Betlémy | 2. prosince 2025 – 18. ledna 2026

Výstava představí betlémy zejména z domácí zábrzežské sbírky. Největším lákadlem bude rekonstrukce rozměrného betlému, který stavěl Josef Svěda.

MUZEUM MOHELNICE

PROSINEC
svátku 26. prosince: 10.00–15.00

Otevírací doba: út-ne: 9.00–12.00, 12.30–17.00

Stálé expozice

Z dějin Mohelnicka | Pravěk Mohelnicka

Výstava

Čím voní Vánoce | 6. prosince 2025 – leden 2026

Vánoční výstava tentokrát návštěvníky zavede do světa především cizokrajného koření a představí i pomůcky, s nimiž připravovaly vánoční dobroty naše babičky.

Akce

Adventní večer v muzeu | 19. prosince od 17.30 hodin

Tradiční autorské čtení prózy a recitace poezie s M. Valentou, jeho přáteli, hosty (m). J. Smoldasem) a hudební skupinou Střemkos.

PAMÁTNÍK ADOLFA KAŠPARA V LOŠTICÍCH

PROSINEC
svátku 26. prosince: 10.00–15.00

Otevírací doba: út-so: 9.00–12.00, 12.30–17.00

Stálé expozice

Expozice s díly známého malíře a ilustrátora Adolfa Kašpara
Expozice loštických pohárů. Hrnčířství na Lošticku v proměnách času

Výstava

Vánoce a zima v díle Adolfa Kašpara

| 6. prosince 2025 – 22. února 2026

Výstava inspirovaná zimními a vánočními náměty z díla malíře A. Kašpara, doplněná jeho rodinnými fotografiemi.

LOVECKO-LESNICKÉ MUZEUM V ÚSOVĚ

V Lovecko-lesnickém muzeu na zámku Úsov skončila návštěvníká sezona 1. listopadu a zámek bude až do konce března 2026 uzavřen.

O vánočních svátcích 24. 12. a 25. 12., na silvestra 31. 12. a na Nový rok 1. 1. 2026 jsou všechna zařízení Vlastivědného muzea v Šumperku uzavřena.

muzeum-sumperk.cz

Hlavní třída 22

787 31 Šumperk

Tel. +420 583 363 070

VLASTIVĚDNÉ MUZEUM
V ŠUMPERKU

VÁNOČNÍ VÝSTAVA

Betlémy ze sbírek Městského muzea v Ústí nad Orlicí a Vlastivědného muzea v Šumperku a vánoční ozdoby ze sbírky Jitky Mrkosové

WWW.MUZEUM-SUMPERK.CZ

m muzeum
Šumperk
VÝSTAVNÍ SÍŇ

26. LISTOPADU 2025 – 25. LEDNA 2026

VERNISÁŽ VÝSTAVY SE USKUTEČNÍ

26. LISTOPADU V 17 HODIN

K VÝSTAVĚ NABÍZÍME EDUKAČNÍ PROGRAM S DĚLOM, NA KTERÝ JE POTŘEBA SE

PŘEDEM OBJEDNAT NA: MAJKA.KUDELOVA@MUZEUM-SUMPERK.CZ, TEL.: 583 363 090.

VSTUPNE: PLNĚ 60 Kč, SNÍŽENÉ 50 Kč, DĚTI DO 3 LET ZDARMA

Muzeum otevřeno celoročně |
úterý–neděle | 9.00–17.00

Petr Ceh říká: Všude dobře, na Malé Moravě nejlépe!

Petr Ceh na snímku Romana Köhlera.

Zdravím tě, Petře. Mohl by ses na úvod trochu čtenářům představit, to pro případ, že tě ještě neznají? Jak ses například dostal k fotbalu a jakou pozici dnes v malomoravském Sokole zastáváš?

Ahoj. Jsem rodák z Malé Moravy, nyní žiji v Králíkách, ale po dostavění rodinného domu se plánujeme natrvalo usadit v Podlesí. K fotbalu jsem se dostal už jako dítě v Hanušovicích. Na Malé Moravě jsem hráčem od roku 2014. V Časch, kdy tu fotbal upadal, nebyli mladí kluci a věkový průměr byl nad čtyřicet let. Nejvíce času hraju na kraji zálohy, jeli potřeba, zastoupím i jako stoper či v obraně.

Zapojila se nás, kromě mě, spousta dalších kluků z okolí, někteří jsou tu se mnou dodnes, jiní mezitím odešli jinam. Postupně jsem se začal více zapojovat do chodu klubu, do přestupů, více se angažovat v kabině. S pomocí kluků, sponzorů či dotací jsme udělali kus práce od zavlažování hřiště, přes nové branky, oplocení, až po nové kabiny a tak dále. V současnosti zastávám pozici místopředsedy oddílu, kdy spolu s předsedou Rostislavem Noskem a dalšími z výboru čelíme byrokratizaci fotbalu a nezájmu mladých nejen o fotbal, ale i sport celkově. Myslím si ale, že stačtečně bojujeme.

Sokolu Malá Morava se teď v soutěži nebyvale daří. Nabízí se otázka - jsou za tím jen slabší soupeři?

Tuto otázku bych rád rozvedl do dvou rovin. Zprvč nám se dařilo už na jaře roku 2025 ve III. třídě, z které jsme bohužel sestoupili. Na podzim jsme uhráli tuším pouze 2 body a na jaře končili s 18 body se ztrátou jednoho bodu na 11. místo a dvou bodů na 10. místo, takže na jaře se dost vyhrávalo. Bylo vidět velké zlepšení

hry, zapracování posil do týmu, ale ztráta podzimu nás krutě dohnala.

Na druhou stranu je třeba si přiznat, že u týmů ve IV. třídě je nižší úroveň kvality, to nám také určitě hraje do karet. Nicméně to nic nemění na tom, že výhry jsou výborné pro morálku kluků a celkově radost z fotbalu. On Sokol Malá Morava často o postup, nebo první příčky, nehraje, takže je třeba si to užít.

Věříte si na konci jarní části o postupu?

Já osobně věřím, ale je potřeba neusnout na vavřínech. To, že máme 5 bodů náskok, nic neznamená. Je potřeba ke každému zápasu přistupovat s pokorou a disciplínou to vyhrát a nikoho nepodcenit. Míč je kulatý a překvapí vás i poslední tým. Dvakrát pukneme a náskok je pryč, takže to chce pořad makat dál až do cíle, pokud to takhle bude mít nastavené většina z nás - věřím, že uspějeme.

Kolik máte dnes registrovaných aktivních fotbalistů a jak velký je váš současný realizační tým?

V systému máme 34 registrovaných hráčů, 30 aktivních (za které platíme členství). Nicméně v letošní sezóně se zapojilo okolo 20 hráčů a pravidelně chodí těch 17. Takže to je polovina registrovaných v systému, ale podobně to tak mají všechny oddíly v okolí.

V současné době nás trénuje Martin Tóth, občas, když mu práce nedovolí, zaskočí mě já. Teď už mohu i oficiálně s čerstvou trenérskou licenci. Případně zaskočí Jarda Kročil, který nás trénoval dříve.

Máš tedy trenérskou licenci. Chtěl bys trénovat Sokolíky?

V současné době určitě ne, trenér je určený. Mně by ani nepřišlo správné v 28 letech poučovat starší a zkušenější borce. Je to spíš o nějaké

cestě, která započne u mládeže a třeba za 20 let bude pokračovat u Sokola Malá Morava.

Tam jde spíš o to, že na utkání musí být oficiálně člověk s licenci. Někdy totiž přijede rozhodčí, co má rád papíry, a chce dané lidi vidět, a pokud nemáte v zápisu pořadatele, trenéra, vedoucího mužstva, tak bohužel hrozí sankce. Spíš budu takové krytí v případě absence Martina, než že bych toužil být místním Jirkou Luňákem.

Jaká je vaše spolupráce s obcí? Vychází vám vstříc?

Naprosto ve všem. Tady to je bezproblémové. Kdykoliv jsme popsali naši situaci a důvod, proč chceme nějakou finanční podporu, tak nebyl problém. V minulosti jsme žádali například kvůli traktůrku, nebo materiálu na střechu kabin. Musím ocenit zastupitele, kteří si uvědomují přínos našeho oddílu pro fungování vesnického života, místa, kde si dáte pivko, klobásku, pokecáte, potkáte se s lidmi z vesnice... Takže obec nám vychází vstříc.

Máte i nějaké stálé sponzory, jimž byste chtěl poděkovat?

Máme poměrně dost sponzorů, pokusím se poděkovat všem, ale předem se omlouvám, jestli na někoho zapomenou, tak to nebyl úmysl, jen moje děravá hlava (*smích*).

Chtěli bychom určitě poděkovat těmto našim sponzorům: Obec Malá Morava, Farma Morava, Krovstava Hanušovice, Lukáš Ceh - zemní práce, Dalimilova rozhledna, Roman Markovský, Milan Kreller, Roman Turčák, Dřevostav Svoboda, Tesařství Šemro, Lukáš Hercig a spousta dalších, kteří nám přispějí třeba jen cenami do tomboly a podobně.

Dále bych určitě chtěl poděkovat Pavlu Lučanovi, Petrovi Chromkovi, Jaroslavu Cehovi, Petrovi Wolfovi, Josefu Hulínovi a Kamile Tóthové s Petrem Kubíčkem. Tihle lidé nemusí být členové oddílu, ale přesto nám neváhají s jakoukoliv prosbou o pomoc ohledně údržby hřiště, oprav, či příprav schůze, vyjít vstříc a určitě si z naší strany zaslouží poděkování.

Sokol patří bezesporu k neaktivnějším spolkům v obci. Jaké akce máte letos za sebou?

V červnu jsme pořádali Turnaj pánů nad 40 let věnovaný vzpomínce Josefa Suchana, v červenci byl klasický Holba-cup, turnaj v malé kopané, kterého se zúčastnilo 10 týmů nejen z blízkého okolí, ale také např. ze Slovenska. V srpnu jsme měli svůj stánek na Malomoravských slavnostech, což nám dost finančně pomáhá k pokrytí našich nákladů a od září do podzimu zase jedeme klasický obvíkendový režim – lajnování, chystání hřiště, sekání, zajištění piva, dobrot na gril atd. V listopadu jsme měli výroční schůzi spolku a už pomalu vyhlížíme a nabíráme energii na rok 2026.

Blíží se čas novoročních předsevzetí. Jaké plány mají Sokolíci na příští rok?

V plánu máme vyhrát soutěž a postoupit výš. Určitě budou muset střelci pálit jak na podzim, aby nejlepším v soutěži byl jeden ze Sokolíků. Dále chceme opravit střechu u bufetu a parketu, pokusíme se získat nějaké dotace na novou lajnovačku, snad se nám podaří i za pomoci sponzorů vyměnit část houpačky za akátové dřevo, které vydrží dekady.

Ale mým největším předsevzetím je, aby nás všechny fotbal bavil, sblížoval, nikoliv rozděloval, aby kluci chodili spokojeni do kabiny, aby to diváky bavilo, a všichni jsme si užívali tu upřímnou radost z fotbalu, protože to je stejně nejvíce *(upřímný úsměv)*.

Je naopak něco, co vás trápí, co se vám dlouhodobě nedaří, kde vás tak zvané tlačí bota?

Tak určitě nás trápí trend byrokratické amatérského fotbalu. Pokusím se to vysvětlit laicky. Jsme vesnický oddíl, děláme to zdarma ve svém volném čase a postupně po nás FAČR chce, aby předseda, kdy jeho vrstevníci nemají ani chytrý telefon, se registroval přes notebook, řešil vše přes datovou schránku nejlépe okamžitě, přitom to doposud stačilo písemně, nebo jednou za čas na valné hromadě.

Chtějí, aby i pořadatelé, což vždycky byl nějaký strejda, měli registraci a nejlépe školení a spoustu hloupostí. Když řeším přestup hráče,

tak se to táhne i týdny, protože musíte mít souhlasy s GDPR, dokládat i občanky, aktuální fotky atd., často musím volat až do Prahy, na všechno jsou řády a tabulky, které se každý rok mění, dotací tituly jsou formuláře na 40 stránek, když něco potřebujete od svazu, neodepíšu vám i dva týdny, ale když oni pošlou, tak máte třeba 24 hodin na vyjádření, nehledě na to, že máme práce, služby a mohl bych pokračovat dále. Neskutečně nás to jako oddíl zpomaluje a i pár jedinců z hráčů má pak bohužel pocit, že se to dlouho táhne, že vlastně nic neděláme, ale bohužel tahle byrokracie nás opravdu tlačí v botě a bere hodně času, energie a nervů.

Pak nás ještě tlačí bota v takovém tom hráčském kolotoči, kdy většina oddílů má málo hráčů, takže mi si někoho vyhlédneme, dáme mu šanci, on se rozkope a za půl roku se ozve hned tím z vyšší soutěže a přetahují ty hráče pryč a my musíme hledat znovu.

Za posledních pět let je to třeba deset přestupů směrem ven, kdy zejména ti kvalitní kluci, kdyby zůstali, tak můžeme v klidu kopat vyšší soutěž, ale bohužel, tak to ve fotbalovém světě chodí a my nemůžeme nabídnout podmínky, tréninky a zázemí, jako mají třeba kluci v Rapotíně, nebo ve Staráku.

U některých hráčů mi odchod moc smysl nedává. Odejdou hrát vyšší soutěž, aby tam ležili lavičky, a hrají minimálně, místo toho aby hráli v základním týmu třeba u nás. Ale pak tu máme občas i talent, jako je třeba Martin Malý, kterého se mi sem podařilo dostat z králického dorostu. Ten kluk nás všechny převyšoval fyzicky, mentální vyspělostí na svůj věk, takže u něj jsme po roce tušili, že se brzo ozve nějaké mužstvo z vyšší soutěže. S námi, jako klubem, jednal férově, dodržel dobu, do kdy jsme chtěli ať je u nás, dobře jsme ho zpeněžili a teď váli v 7. třídě za Baník Staré Město, my mu všichni fandíme a on nám, a tak by to za mě mělo ideálně probíhat v rámci hráčského kolotoče.

Závěrečná otázka tobě na tělo - proč právě

Malá Morava a ne třeba vyšší soutěž?

Ou, překvapující otázka... Tady jsem doma a nikde jinde nebudu.

Popravdě jsem nad tím taky párkrát přemýšlel. Člověk si říká, že mohl zkusit třeba hrát vyšší soutěž, dokázat si sám sobě, jestli na to mám. Nabídky jsem nějaké měl, ale vždycky jsem to odmítl. S pár klukama se tu staráme o dost věcí, daří se nám budovat, můžeme si to přizpůsobovat našim potřebám a hlavně na fotbale jsou všichni lidi, které znám, kterým můžu říct čau strejdo, což v jiném týmu v I.B třídě nikdy nezažiju. Tam budu vždycky ta náplava. Myslím, že naše generace se dobře zapojila do chodu oddílu a společně chceme hlavně udržet fotbal na Malé Moravě pro další pokolení, pro naše děti. Kdybychom všichni měli potřebu dokazovat něco svému egu, tak tady už fotbal nebude, to je třeba si přiznat. Takže držíme tu kostru, navzájem se tu držíme, když někdo má zaječí myšlenky a jdeme dál i přes to dobré i špatné, co k tomu patří *(úsměv)*.

Samozřejmě, že tu držet nikoho nemůžeme, pár kluků už odešlo za lepším, ale také se často brzo vrátí, protože - Všude dobře, na Malé Moravě nejlépe.

Nezbývá, než vám jenom držet pěsti, aby se všechny vaše plány naplnily. Máte závěrem nějaký vzkaz pro fanoušky?

Přeji všem čtenářům krásné a klidné prožití Vánoc, vše nejlepší do nového roku 2026 a pevně věřím, že nás budete i na jaře podporovat v honbě za vítězstvím v soutěži. Fanoušků si nesmírně vážíme, stejní lidé nás podporují, ať se daří či nikoliv, a jen to dokazuje silné pouto místních k našemu klubu. Třeba si díky tomuto rozhovoru nějaký nový fanoušek najde cestu na náš zápas a užije si společně s námi to krásné sobotní odpoledne, kdy pochopí, že jde o mnohem více než o 90 minut na fotbalu a góly.

Děkuji ti za rozhovor.

*Za Devítku se vyptával
Arnošt Juránek*

Protože tým je nejvíce!